

Η τιμή του πετρελαίου σε περίοδο κρίσης Ζητήματα και επιπτώσεις στον κλάδο Πετρελαιοειδών και Αερίου

Φαίνεται ότι δε μπορεί να περάσει μια μέρα χωρίς να γίνει κάποια αναφορά στα νέα σχετικά με τη χαμηλή τιμή του πετρελαίου και τις δυνητικές επιπτώσεις αυτής στην αμερικάνικη και στην παγκόσμια οικονομία, καθώς και στον κλάδο πετρελαιοειδών και αερίου. Για να διευκολύνουμε την κατανόηση του μεγάλου όγκου πληροφοριών που έχουμε στην διάθεση μας, αναλύουμε το συγκεκριμένο ζήτημα στα ακόλουθα θεμελιώδη θέματα.

Γιατί οι τιμές του πετρελαίου άλλαξαν τόσο ξαφνικά; Η αλλαγή αυτή οφείλεται στη χαμηλότερη ζήτηση ή στην αυξημένη προσφορά; Ή μήπως ο συνδυασμός των δύο οδήγησαν στο σημερινό περιβάλλον χαμηλών τιμών;

Η σωστή απάντηση είναι ο συνδυασμός και των δύο. Οι αυξομειώσεις των τιμών είναι το καθαρό αποτέλεσμα των εξής: της χαμηλότερης από την προβλεπόμενη ανάπτυξη της ζήτησης και της αξιοσημείωτης αύξησης της προσφοράς.

Από την πλευρά της ζήτησης, τον Ιούλιο του 2014 η Αμερικανική Υπηρεσία Ενέργειας (Energy Information Administration - EIA), ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας (International Energy Agency - IEA) και ο Οργανισμός εξαγωγών Πετρελαιοπαραγωγών χωρών (Organization of the Petroleum Exporting Countries-OPEC) προέβλεπαν ότι η αύξηση του πετρελαίου παγκοσμίως για το 2015 θα ήταν κατά μέσο όρο 1,7%. Ωστόσο, αυτές οι προσδοκίες μειώθηκαν στο μόλις 1,1% έως το Δεκέμβριο του 2014, παρά του επικρατούντος περιβάλλοντος χαμηλών τιμών που τυπικά θα ευνοούσε την αύξηση της ζήτησης.¹ Ένας λόγος για τη μη μεταβολή της ζήτησης στις χαμηλές τιμές είναι η αυξανόμενη δύναμη του αμερικανικού δολαρίου σε σχέση με άλλα κορυφαία παγκόσμια

νομίσματα. Είναι αξιοσημείωτο ότι ο Δείκτης Τιμών του αμερικάνικου δολαρίου έχει αυξηθεί σχεδόν 15% σε 97,4 από τον Ιούλιο του 2014.ⁱⁱ Ένα δυνατότερο δολάριο κάνει το εκπεφρασμένο σε δολάρια αργό πετρέλαιο ακριβότερο για τους αγοραστές που χρησιμοποιούν ξένο νόμισμα. Συνεπώς, ενώ οι Η.Π.Α απολαμβάνουν το πλήρες προνόμιο των χαμηλών τιμών, πολλές άλλες χώρες απολαμβάνουν μόνο μέρος της μείωσης των τιμών, δίνοντάς τους μικρότερο λόγο για να καταναλώσουν περισσότερα προϊόντα πετρελαίου.

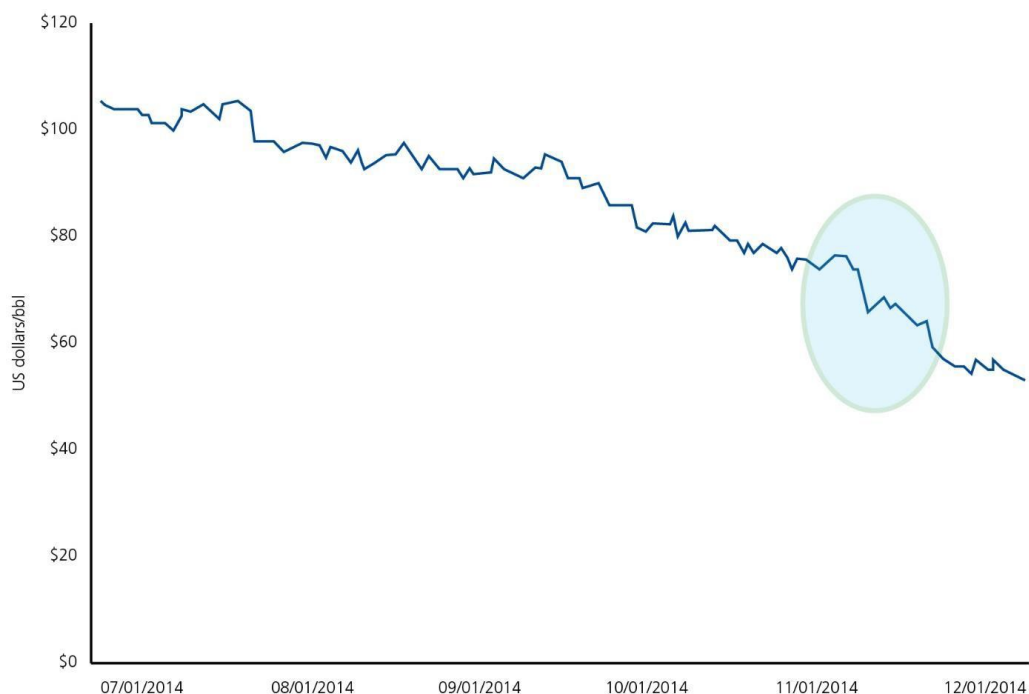
Από την πλευρά της προσφοράς, η σταθερή τιμή του πετρελαίου στα 100\$/βαρέλι για αρκετά χρόνια οδήγησε σε τεράστια αύξηση της παραγωγής σε πολλές χώρες. Η παραγωγή του αμερικανικού αργού πετρελαίου, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής συμπυκνωμένου ακατέργαστου φυσικού αερίου, αυξήθηκε περισσότερο από 2MMbbl/d, από το 2012 ως το 2014.ⁱⁱⁱ Η αύξηση της εγχώριας προσφοράς αντιστάθμισε τις καθαρές εισαγωγές αμερικανικού αργού πετρελαίου, μειώνοντάς τις από τα 8,5 MMbbl/d σε λιγότερο από 7 MMbbl/d το 2014. Εν τω μεταξύ, η Βραζιλία, το Ιράκ και ο Καναδάς προσέθεσαν σχεδόν 1MMbbl/d συνολικά κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου των δύο αυτών χρόνων.^{iv}

Συνολικά το 2014, η αύξηση της παραγωγής ύψους 1,9% ξεπέρασε την αύξηση της ζήτησης του 1%, οδηγώντας σε συσσώρευση αποθέματος 500 χιλιάδων bbl/d με πρόβλεψη για επιπλέον 400 χιλιάδες bbl/d για το 2015.^v

Είναι ο OPEC διατεθειμένος να περιμένει μέχρι οι παραγωγοί υψηλού κόστους να απομακρυνθούν; Ή θα περικόψει την παραγωγή;

Όταν οι τιμές πετρελαίου πρωτοξεκίνησαν να πέφτουν, πολλοί σκέφτηκαν ότι τα μέλη του OPEC ίσως συμφωνήσουν να περικόψουν την παραγωγή για να υποστηρίξουν τις τιμές. Ωστόσο, τα μέλη απέρριψαν αυτή την ιδέα στην προγραμματισμένη τους συνάντηση το Νοέμβριο του 2014, αφήνοντας τον επίσημο στόχο του OPEC για την παραγωγή του αργού πετρελαίου αμετάβλητο στα 30 MMbbl/d.^{vi} Εξαιτίας αυτού, η αγορά απάντησε με άμεση μείωση 10% στην τιμή του WTI αργού πετρελαίου (βλ. διάγραμμα 1).^{vii}

Διάγραμμα 1: Η τιμή του WTI αργού πετρελαίου από τον Ιούλιο του 2014

Source: U.S. Department of Energy, Energy Information Administration, "NYMEX Futures Prices: Crude Oil, Contract 1." http://www.eia.gov/dnav/pet/pet_pri_fut_s1_d.htm

Γιατί δε θα μπορούσαν τα μέλη του OPEC να συμφωνήσουν σε μία στρατηγική απάντηση παρόλο το επείγον της κατάστασης; Οι αντιτιθέμενες απόψεις δύο διαφορετικών παραγόντων είναι αυτές που χωρίζουν το στρατόπεδο.

Το δημοσιονομικό εξισορροπητικό κόστος είναι η τιμή που οι παραγωγοί του OPEC θα πρέπει να λάβουν για το πετρέλαιό τους έτσι ώστε να εξισορροπήσουν τους κυβερνητικούς προϋπολογισμούς τους, οι οποίοι βασίζονται ιδιαιτέρως στα έσοδα από το πετρέλαιο. Όταν οι τιμές πέφτουν κάτω από το δημοσιονομικό εξισορροπητικό κόστος, οι οικονομίες που εξάγουν πετρέλαιο πρέπει να καλύπτουν το έλλειμμα αποσύροντας ταμειακά διαθέσιμα ή μειώνοντας δαπάνες. Χώρες όπως το Ιράν, η Βενεζουέλα και η Νιγηρία έχουν υψηλά κοινωνικά κόστη και χαμηλά ταμειακά διαθέσιμα. Η κατάρρευση της τιμής του πετρελαίου δεν τις θέτει μόνο κάτω από οικονομική πίεση αλλά επίσης, δυνητικά απειλεί τη σταθερότητα των κυβερνήσεών τους, εάν δε μπορούν να πραγματοποιηθούν οι πληρωμές. Αυτοί οι φόβοι τις κάνουν περισσότερο διαλλακτικές στο «να αποδεχθούν την ήττα τους» και να περικόψουν την παραγωγή για να αυξήσουν τις τιμές.

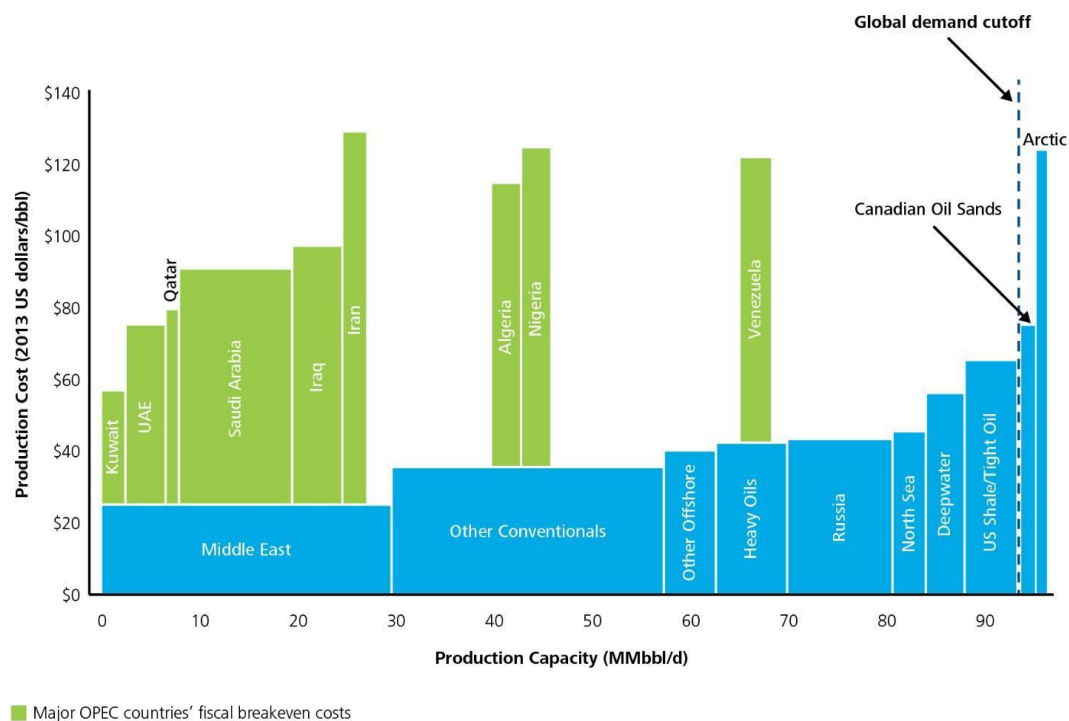
Εν τω μεταξύ, άλλα μέλη του OPEC, όπως η Σαουδική Αραβία, το Κουβέιτ, και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, έχουν ταμειακά διαθέσιμα για να χρηματοδοτήσουν ένα έλλειμμα για πολλούς μήνες. Ο μεγαλύτερος φόβος δεν είναι η βραχυπρόθεσμη χρηματοοικονομική κατάρρευση, αλλά η μακροπρόθεσμη απώλεια του μεριδίου της αγοράς.

Στην προκειμένη περίπτωση, οι υψηλές τιμές του πετρελαίου τα τελευταία χρόνια, έχουν λειτουργήσει εις βάρος τους σε κάποιες περιπτώσεις. Οι τιμές της τάξης των \$100/bbl έχουν συμβάλει στη μεγάλη ανάπτυξη της παγκόσμιας παραγωγής αργού πετρελαίου, ιδιαίτερα στη Βόρεια Αμερική. Σήμερα, ο αυξημένος όγκος της ασυνήθους παραγωγής στις Η.Π.Α. και στον Καναδά αλλάζει τη δυναμική εισαγωγών/εξαγωγών και μειώνει την εμπιστοσύνη των δυτικών χωρών στους παραγωγούς του OPEC.

Αντί να ενεργούν προς υπεράσπιση των τιμών, οι παραγωγοί-μέλη του οργανισμού από τον Περσικό κόλπο, με οδηγό τη Σαουδική Αραβία, προσπαθούν να υπερασπιστούν το παγκόσμιο μερίδιο αγοράς τους. Στοιχηματίζουν ότι επειδή είναι οι χαμηλότερου κόστους παραγωγοί και μέλη του OPEC, τελικά θα κυριαρχήσουν έναντι των παραγωγών υψηλότερου κόστους. Πράγματι, ο υπουργός πετρελαίου της Σαουδικής Αραβίας Ali al-Naimi έχει δηλώσει ότι το βασίλειο δε θα παρέμβει για να υποστηρίξει τις τιμές. «Εάν η τιμή πέσει στα 20\$, 40\$, 50\$, 60\$, αυτό είναι άσχετο... Δεν συμφέρει τους παραγωγούς-μέλη του OPEC να μειώσουν την παραγωγή τους όποια και αν είναι η τιμή».^{viii}

Ωστόσο, η ανάπτυξη στον τομέα του συμβατικού πετρελαίου γενικά απαιτεί πολλά χρόνια σχεδιασμού και κατασκευής προτού τα πρώτα βαρέλια πετρελαίου παραχθούν. Οι σημερινές χαμηλές τιμές μπορεί να μην αρκούν για να περιορίσουν τα πολυάριθμα έργα ανάπτυξης που βρίσκονται σε εξέλιξη.

Διάγραμμα 2: Παγκόσμιο εξισορροπητικό κόστος 2015

Source: Reuters, "[Oil prices below most OPEC producers' budget needs](#)", September 8, 2014;
 - IMF, "[Statistical Appendix, Regional Economic Outlook - Middle East and Central Asia Update](#)", May 2014 and Deloitte MarketPoint Analysis.

Τι συμβαίνει στην Κίνα, τον κύριο παράγοντα που συμβάλλει στην παγκόσμια ανάπτυξη; Εξισορροπεί την οικονομία της ή έχει ξεκινήσει μια οδυνηρή διόρθωση;

Το 2014, η οικονομία της Κίνας είχε ρυθμό ανάπτυξης 7,4%, σημειώνοντας περαιτέρω μείωση από το 7,7% που ήταν ο χαμηλότερος ρυθμός ανάπτυξης που είχε τα τελευταία 24 χρόνια.^{ix} Το τελευταίο τρίμηνο του 2014, η οικονομία είχε αυξηθεί από τον προηγούμενο χρόνο κατά 7,3%, το οποίο ήταν ελαφρώς καλύτερο από αυτό που περίμεναν οι επενδυτές, αλλά ωστόσο ενδεικτικό της συνεχιζόμενης ύφεσης.^x Επιπλέον, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο προβλέπει ότι το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν θα πέσει κάτω από το 7% το 2015.^{xi}

Αυτό εγείρει ερωτήσεις για την μελλοντική ζήτηση πετρελαίου στην Κίνα. Στο παρελθόν, η Κίνα εστίαζε στην υποδομή και σε επενδυτικά σχέδια, γεγονός που την κατέστησε τον δεύτερο μεγαλύτερο καταναλωτή αργού πετρελαίου στον κόσμο, καθώς εισήγαγε μεγάλες ποσότητες πετρελαίου στην τιμή της αγοράς – όσο υψηλή και αν ήταν αυτή. Η μετάβασή της όμως σε μια οικονομία περισσότερο προσανατολισμένη στον καταναλωτή μπορεί να την καταστήσει περισσότερο ευάλωτη στις τιμές στο μέλλον. Ανεξάρτητα από αυτό, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του κλάδου πρέπει να παρακολουθούν τις οικονομικές εξελίξεις στην Κίνα, καθώς σε αυτήν αποδίδεται το 55% της συνολικής ανάπτυξης στην κατανάλωση πετρελαίου διεθνώς από το 2005 έως το 2013.^{xii}

Πόσο αναμένεται να αυξηθεί η προσφορά το 2015 και το 2016;

Το 2014, τα καινούργια έργα από χώρες που δεν είναι μέλη του OPEC (που παρήγαγαν 25 χιλ bbl/d το καθένα) συνολικά αύξησαν την προσφορά κατά 2,3 MMbbl/d ^{xiii}. Αυτές οι προσπάθειες επεκτάθηκαν σε διάφορες γεωγραφικές περιοχές και σε τρόπους παραγωγής, από τις υπεράκτιες εγκαταστάσεις της Βραζιλίας στις περιοχές Roncador, Parque, Itacema Sapinhoa μέχρι το Μεξικό, την Ρωσία και τον Καναδά. Αυτές οι αυξήσεις στην προσφορά απέκλεισαν τα πολυάριθμα κοιτάσματα σχιστολιθικού πετρελαίου που αναπτύχθηκαν στις ΗΠΑ. Ο OPEC επίσης συνέβαλε στην αύξηση της προσφοράς προσθέτοντας ακόμα 1,4 MMbbl/d καινούργιας παραγωγής πετρελαίου το 2014.^{xiv}

Το 2015, σύμφωνα με την ανάλυση της Deloitte «Deloitte MarketPoint Analysis» νέα έργα θα μπορούσαν να αποφέρουν 1,835MMbbl/d σε καινούργια προσφορά. (1,2MMbbl/d από τους παραγωγούς που δεν είναι μέλη του OPEC και 0,635MMbbl/d από τα μέλη του OPEC)^{xv} Αυτά τα έργα βρίσκονται σε εξέλιξη και είναι απίθανο να σταματήσουν ακόμα και στο σημερινό περιβάλλον χαμηλών τιμών. Λαμβάνοντας αυτό υπόψη, η ανάλυση προβλέπει επιπλέον παραγωγή 2,676-3,434 MMbbl/d από παραγωγούς που δεν είναι μέλη του OPEC και 0,759 MMbbl/d από μέλη του OPEC το 2016.^{xvi}

Τα τελευταία 2 χρόνια, η παραγωγή πετρελαίου είτε σχιστολιθικού είτε εγκλωβισμένου σε αμμώδη εδάφη στις ΗΠΑ έχει αυξηθεί με ετήσιο ρυθμό περίπου 1MMbbl/d. Αυτή η αύξηση αναμένεται να συνεχιστεί το 2015, αλλά με χαμηλότερο ρυθμό.^{xvii} Παρόλο που η πρόσφατη μείωση στην τιμή του αργού πετρελαίου έχει συρρικνώσει τους κεφαλαιακούς προϋπολογισμούς των παραγωγών σχιστολιθικού πετρελαίου, κάποιιοι έχουν καταφέρει να μειώσουν τα λειτουργικά τους κόστη κάτω από \$40/bbl μέσω βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και καλύτερης οικονομίας στα έργα σχιστόλιθου. Κατά συνέπεια, η

αύξηση της παραγωγής αναμένεται να συνεχιστεί βραχυπρόθεσμα παρά τις χαμηλές τιμές, και με χαμηλότερο ρυθμό συγκριτικά με τα προηγούμενα χρόνια. Μονολόγι δεν υπάρχει ομοφωνία για τον βαθμό με τον οποίο η ανάπτυξη θα επιβραδυνθεί, πολλοί αναλυτές αναμένουν μείωση της τάξης των 300-500 χιλ bbl/ d σε σχέση με το 2014.

Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι κάθε χρόνο υπάρχει 4%-5% απώλεια στην παραγωγή από φυσική εξάντληση του πετρελαίου. Επομένως, η προστιθέμενη παραγωγή πρέπει να ισούται με αυτό το ποσό εάν θέλουμε να παραμείνουμε στο ίδιο επίπεδο, χωρίς δηλαδή να υπάρξει καθόλου επιπλέον ανάπτυξη.

Θα σταθεροποιηθεί ο κλάδος μετά το 2016;

Με βάση τα τρέχοντα δεδομένα, από το 2016 η ζήτηση θα αυξηθεί πιο γρήγορα από την προσφορά. Οι χαμηλές τιμές τα επόμενα χρόνια πιθανόν να αναστείλουν την επένδυση σε νέα έργα – ειδικά στα έργα εκείνα που βρίσκονται στα αρχικά στάδια συζήτησης ή στο στάδιο σχεδιασμού. Επίσης, αναμένεται να ενισχύσουν τη ζήτηση, εξαιτίας της ελαστικότητας της τιμής, περισσότερο από ότι αναμένεται.

Διάγραμμα 3: Πρόβλεψη παγκόσμιας ζήτησης και προσφοράς πετρελαίου

	EIA Short Term Energy Outlook Forecast million bpd			Deloitte MarketPoint Forecast million bpd				
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total Petroleum Liquids Consumption <i>Consumption Growth</i>	90.48	91.4 1.0%	92.3 1.0%	93.1 0.87%	94.5 1.50%	95.7 1.25%	96.9 1.26%	97.9 1.05%
Total Petroleum Liquids Production <i>Production Growth</i>	90.16	91.9 1.9%	92.7 0.9%	93.2 0.58%	94.2 0.98%	94.9 0.84%	95.8 0.88%	96.3 0.56%
Oversupply/Undersupply	(0.32)	0.5	0.4	0.1	(0.3)	(0.7)	(1.1)	(1.6)

Source: U.S. DOE/EIA, "Short Term Energy Outlook", December, 2014; Deloitte MarketPoint analysis

Πώς θα είναι το μέλλον το 2020;

Λαμβάνοντας υπόψη το πώς οι μεταβλητές που αναφέρθηκαν παραπάνω μπορούν να επηρεάσουν τις συνθήκες της αγοράς, το μοντέλο για την παγκόσμια αγορά πετρελαίου (Deloitte MarketPoint World Oil Model) παρέχει μια εικόνα για το πού θα κατευθυνθούν οι τιμές. Τα ευρήματα από το μοντέλο περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Βάσει των εκτιμήσεων της Αμερικανικής Υπηρεσίας Ενέργειας, η παραγωγή αναμένεται να συνεχίσει να υπερβαίνει τη ζήτηση το 2015 κατά περίπου 400 χιλ/bbd. Αυτή η υπόθεση προέρχεται από την συνεχιζόμενη αύξηση της παραγωγής το πρώτο μισό του 2015, καθώς πολλοί παραγωγοί προσπαθούν να ολοκληρώσουν έργα σκεπτόμενοι ότι είναι αργά για αλλαγή πορείας και επειδή τα αντισταθμιστικά συμβόλαια που βρίσκονται κοντά στην λήξη, τους επιτρέπουν να συνεχίσουν την παραγωγή παρά τις μη κερδοφόρες συνθήκες της αγοράς.

- Οι τιμές του πετρελαίου θα μπορούσαν να πέσουν κάτω από τα \$40/bbl.^{xviii} Υπήρχαν πολλά χρονικά διαστήματα τα τελευταία 25 χρόνια κατά τα οποία οι τιμές είχαν μειωθεί πολύ περισσότερο από αυτό το επίπεδο. Ωστόσο, στη σημερινή αγορά, κάποιες από τις πολύ χαμηλές τιμές που παρατηρήθηκαν στο παρελθόν είναι απίθανο να επανεμφανιστούν, τουλάχιστον σε σταθερή βάση. Εφόσον οι αγορές πετρελαίου έχουν την τάση αυτοδιόρθωσης, οι δυνάμεις της αγοράς θα κατευθύνουν σε μια προσαρμογή, κυρίως μέσα από χαμηλές τιμές, που θα προκαλέσουν περισσότερη ζήτηση, θα μειώσουν την οριακή και υψηλού κόστους προσφορά και θα ενθαρρύνουν την εξάντληση της προσφοράς. Αυτό σημαίνει ότι οι ιστορικά χαμηλές τιμές δεν θα μπορούσαν να διατηρηθούν για περισσότερο από 3 έως 12 μήνες, απουσία άλλων παραγόντων που επηρεάζουν την ζήτηση.
- Εάν αυτό το περιβάλλον χαμηλών τιμών διατηρηθεί, όπως αναμένεται, και τους πρώτους 6 μήνες του 2015, αυτό θα προκαλέσει μια αντίδραση από πλευράς ζήτησης που θα γίνει αισθητή τους επόμενους 6 μήνες του 2015. Αυτή είναι η ίδια περίοδος κατά την οποία οι περικοπές στον αριθμό των έργων γεώτρησης σχιστόλιθου, τα αντισταθμιστικά συμβόλαια που λήγουν και άλλες ασφυκτικές συνθήκες σε σχέση με την παραγωγή θα αρχίσουν να έχουν μια πιο εμφανή επίδραση στην ανάπτυξη της παραγωγής και στην αντίληψη της αγοράς.
- Κατά συνέπεια, η ανάλυση της Deloitte MarketPoint προβλέπει ότι οι τιμές του αργού πετρελαίου θα αυξηθούν το δεύτερο μισό του 2015, αυξάνοντας την μέση ετήσια τιμή πάνω από τα σημερινά επίπεδα. Επιπλέον, προβλέπει ότι η μέση τιμή WTI το 2015 θα φτάσει τα \$62/bbl και θα αυξηθεί σταδιακά τα επόμενα χρόνια μέχρι να φτάσει ένα καινούργιο σταθερό εύρος \$75-\$80/bbl (συνδυαστικά WTI και Brent παγκόσμια τιμή αργού πετρελαίου) το 2018. Αυτή η καινούργια τιμή ισορροπίας είναι περίπου \$20/bbl χαμηλότερη από το σημείο σταθερής κατάστασης που επιτεύχθηκε τα προηγούμενα χρόνια επειδή αντανάκλα 2 νέες καταστάσεις στην αγορά.
  - Πριν την «επανάσταση του σχιστόλιθου», υπήρχε ένα πριμ 10-20\$/bb λόγω χαμηλών προσβάσιμων αποθεμάτων. Με την πρωτόγνωρη αφθονία πετρελαίου είτε σχιστολιθικού είτε εγκλωβισμένου σε αμμώδη εδάφη στις ΗΠΑ και ενδεχομένως σε άλλες περιοχές διεθνώς, αυτό το πριμ έχει μειωθεί λόγω σπανιότητας.
  - Οι παραγωγοί σε περιοχές υψηλού κόστους, όπως τα Καναδικά αμμώδη πεδία και συγκεκριμένα αμερικάνικα πεδία πετρελαίου είτε σχιστολιθικού είτε εγκλωβισμένου σε αμμώδη εδάφη, έχουν συνεχίσει να βελτιώνουν τα περιθώρια κέρδους τους μέσα από τεχνολογικές καινοτομίες. Παρόλο που τα περιθώρια τους θα είναι χαμηλότερα στο νέο περιβάλλον ισορροπίας της τιμής, θα είναι ικανοί να λειτουργούν με κέρδος.

Η πρόβλεψη του μοντέλου Deloitte MarketPoint World Oil Model αποτελεί μόνο μια πιθανότητα ανάμεσα σε πολλά πιθανά ενδεχόμενα. Αλλαγές στις υποθέσεις όπως το μέγεθος της ανταπόκρισης της ζήτησης, καθώς και στην τροχιά της ανάπτυξης της παραγωγής πετρελαίου είτε σχιστολιθικού είτε εγκλωβισμένου σε αμμώδη εδάφη θα άλλαζε σημαντικά αυτή την εικόνα. Με αμελητέες αλλαγές στη ζήτηση ή στην παραγωγή τους επόμενους 12 με 18 μήνες, η μέση τιμή μπορεί να ήταν χαμηλότερη και η ανάκαμψη θα μπορούσε να πάρει σχήμα «U» ενισχύοντας τους παραγωγούς σχιστολιθικού πετρελαίου μέσω τιμής να μειώσουν την παραγωγή.

Δυνάμεις που πιθανόν να οδηγήσουν την τιμή σε άνοδο περιλαμβάνουν απροσδόκητα γεγονότα που επηρεάζουν την προσφορά ή η αντίληψη ότι υπάρχουν χαμηλά αποθέματα. Ωστόσο, καθώς οι αγορές πετρελαίου είναι ιδιαίτερα κυκλικές, τείνουν να κάνουν υπερβάσεις ή να υποβαθμιστούν από τις πιο μακροπρόθεσμες προοπτικές. Το σημερινό ύψος τιμών έχει ή σύντομα θα έχει περιορίσει πολλά σχέδια ανάπτυξης. Αυτά θα μπορούσαν να επανεκκινήσουν στο μέλλον μόλις οι τιμές γίνουν πιο ευνοϊκές, ωστόσο η καθυστέρηση τους μπορεί να οδηγήσει την αγορά σε μια νοοτροπία ύπαρξης χαμηλών αποθεμάτων πολύ πιο σύντομα από ότι αναμένεται.

Ιστορικά δεδομένα έχουν δείξει ότι ο κλάδος πετρελαίου και φυσικού αερίου είναι ανθεκτικός. Οι τιμές του πετρελαίου σπάνια είναι σταθερές για μεγάλα χρονικά διαστήματα και ο κλάδος έχει δείξει μια αξιοσημείωτη ικανότητα να προσαρμόζεται και να ευημερεί στις αλλαγές. Ακόμη και μετά την ανάλυση των βασικών αρχών της αγοράς καθώς και άλλων συνισταμένων, το ερώτημα παραμένει: θα συνεχίσει η ζήτηση να είναι ίδια ή θα αυξηθεί εξαιτίας των χαμηλών τιμών πετρελαίου; Θα γίνουν οι εταιρείες πιο αποδοτικές οδηγώντας σε χαμηλότερες τιμές ισορροπίας για τα αμερικανικά σχιστολιθικά πεδία; Πώς θα αλλάξουν οι διεθνείς/πολιτικές συνθήκες;

Παρόλο που οι προβλέψεις μπορούν να μας διευκολύνουν στο να σκεφτούμε τα διαφορετικά ενδεχόμενα, το μέλλον δεν είναι ποτέ προβλέψιμο. Ωστόσο, το σίγουρο είναι ότι: πολλές εταιρείες πετρελαίου και φυσικού αερίου θα χρειαστεί να κάνουν περικοπές και να καθορίσουν το πώς μπορούν να προσαρμοστούν σε αυτό το γεμάτο προκλήσεις περιβάλλον. Οι πιο αποτελεσματικές επιχειρήσεις θα αξιοποιήσουν αυτό τον χρόνο για να βελτιωθούν συνεχίζοντας να εστιάζουν σε:

- Αυξημένη απόδοση και αποτελεσματικότητα μέσω της επιχειρηματικής διαδικασίας ή/ και την βελτιστοποίηση της εφοδιαστικής αλυσίδας
- Στρατηγικές και λειτουργικές βελτιώσεις
- Μειωμένες ή/ και αναθεωρημένες κεφαλαιακές δαπάνες
- Αναβαθμίσεις χαρτοφυλακίου μέσω εξαγορών ή/ και εκποιήσεις
- Επένδυση σε εξειδικευμένο προσωπικό

Η Deloitte MarketPoint είναι κορυφαίος πάροχος πληροφοριών σχετικά με τις οικονομικές πτυχές των ενεργειακών πηγών, την ανάλυση των θεμελιωδών μεγεθών της αγοράς και βαθιάς ανάλυσης στρατηγικής γνώσης για τις αγορές πετρελαίου, φυσικού αερίου και ενέργειας. Βοηθάει τους πελάτες να κατανοήσουν και να αντιληφθούν πλήρως την εικόνα της αβεβαιότητας για το οικονομικό τους μέλλον. Χρησιμοποιώντας τεχνολογίες αιχμής, προσφέρει λύσεις που λαμβάνουν υπόψη τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν οι αγορές.

www.deloittemarketpoint.com | deloittemarketpoint@deloitte.com

ⁱ Average growth estimate of EIA, IEA, and OPEC. U.S. Department of Energy, Energy Information Administration, [Short-Term Energy Outlook](#), January 13, 2015. International Energy Agency, [Monthly Oil Market Report](#), January 16, 2015. OPEC, [Monthly Oil Market Report](#), January 15, 2015.

ⁱⁱ <http://www.fxstreet.com/rates-charts/usdollar-index/> As of January 6, 2015.

ⁱⁱⁱ U.S. DOE/EIA, “Short Term Energy Outlook”, December 2014

^{iv} Deloitte MarketPoint analysis

^v Deloitte MarketPoint analysis; U.S. DOE/EIA, “Short Term Energy Outlook”, December 2014

^{vi} Wael Mahdi, “[We Support Saudi OPEC policy: Iraqi oil minister](#)”, Asharq Al-Awsat, December 30, 2014.

^{vii} U.S. DOE/EIA, WTI spot prices

^{viii} Andrew Critchlow, “[Oil plummets after Saudis say \\$20 crude is possible](#)”, The Telegraph, December 22, 2014.

^{ix} http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/201501/t20150120_671038.html, National Bureau of Statistics China and Wall Street Journal.

^x http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/201501/t20150120_671038.html, National Bureau of Statistics China. ^{xi} Kevin Yao and Pete Sweeney, “China’s 2014 economic growth misses target, hits 24-year low,” Reuters, January 20, 2015. <http://in.reuters.com/article/2015/01/20/china-economy-gdp-idINKBN0KT04Q20150120>.

^{xii} BP Statistical Review of World Energy June 2014. Worldwide incremental oil consumption between 2005 and 2013 was 6.9 MMbbl/d. China accounted for 3.8 MMbbl/d, about 55% of the total.

^{xiii} U.S. DOE/EIA, International Energy Statistics, and “Short Term Energy Outlook”, December 2014; Deloitte MarketPoint Analysis

^{xiv} Energy Aspects, “Outlook for 2015 – Clear as Mud”, December 2014

^{xv} Deloitte MarketPoint analysis

^{xvi} Deloitte MarketPoint analysis

^{xvii} U.S. DOE/EIA, “Short Term Energy Outlook”, December 2014

^{xviii} Deloitte MarketPoint analysis

Deloitte Center for Energy Solutions

Το Κέντρο Λύσεων στον Κλάδο Ενέργειας της Deloitte λειτουργεί ως ένα φόρουμ για καινοτομία, ηγετική σκέψη, πρωτοποριακή έρευνα και συνεργασία των κλάδων προκειμένου να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν τις πιο δύσκολες προκλήσεις στον τομέα της ενέργειας.

Λαμβάνει πρωταγωνιστικό ρόλο στη συζήτηση για θέματα καίριας σημασίας –από την επίδραση της νομοθετικής και ρυθμιστικής πολιτικής μέχρι την λειτουργική απόδοση, τη βιώσιμη και κερδοφόρα ανάπτυξη. Παρέχει ολοκληρωμένες λύσεις μέσω ενός παγκοσμίου δικτύου κορυφαίων ειδικών.

Με γραφεία στο Χιούστον και στην Ουάσινγκτον συμβάλλει στην ενημέρωση, τη συζήτηση και τη συνεργασία τόσο των κυρίαρχων εταιρειών του κλάδου όσο και των αναπτυσσόμενων εταιρειών μέσω σεμιναρίων και συζητήσεων.

www.deloitte.com/us/energysolutions

Το υλικό αυτό περιέχει αποκλειστικά και μόνο γενικές πληροφορίες και καμία από τις εταιρίες μέλη του διεθνούς δικτύου της Deloitte Touche Tohmatsu Limited ή άλλες συνεργαζόμενες οντότητες (συνολικά, το δίκτυο της Deloitte) δεν δύναται να εκληφθεί ότι δι’ αυτού παρέχει συμβουλές ή υπηρεσίες. Ως εκ τούτου, προτείνουμε ότι οι αναγνώστες θα πρέπει να αναζητήσουν εξειδικευμένες συμβουλές σχετικά με κάθε ειδικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν. Προτού λάβετε αποφάσεις ή προβείτε σε ενέργειες που μπορεί να επηρεάσουν τα οικονομικά ή την επιχείρησή σας, θα πρέπει να συμβουλευτείτε ειδικό επαγγελματία σύμβουλο. Καμία νομική οντότητα του δικτύου της Deloitte δεν αποδέχεται ευθύνη για οιαδήποτε ζημία υποστεί οποιοσδήποτε που βασίστηκε στο παρόν.